

„Folyik a játék: a tét, a Duna völgye”

Nagy izgalmat keltett Kánya párisi útja

A legtöbb francia lap örömmel veszi a magyar külügyminiszter útját csupán Pertinax támadja élesen a Petit Parisienben. — Nincs szó politikáról csupán gazdasági kérdések kerülnek szőnyegre — írják a lapok

Franciaország siet megnyugtani a kisantantot

Nagyjelentőségű a közép-európai problémák szempontjából Kánya Kálmán magyar külügyminiszter párisi látogatása. A francia külpolitikai front felépítésében Magyarországot az ellencsoport államai közé tartozik és politikailag Paris, habár csak közvetve, de Magyarország érdekei ellen tört. Amikor Gömbös Rómába utazott, senki sem csodálkozott, mert az olasz-magyar jóviszonyozott érthetővé tette. Annál inkább érthető az azonban Kánya Kálmán útja, aki diplomáciai pályájának legtöbbet kommentált utazását hajtotta végre. Ellentétes erők és érdekek találkoztak Párisban és ennek a találkozásnak minden jelentőséget meg kell adni.

„Csak gazdaság, semmi politika”

Páris, szeptember 15.

A magyar külügyminiszter tegnap 10 óra 45-kor délelőtt az Orient Expressszel érkezett Párisba. A Gare de l'Esten a magyar követség tisztviselő személyzete báró Villányi Frigyes követtel az élén jelent meg a fogadására, de résztvevett a fogadásnál a francia külügyminisztérium megbízottja is. A magyar külügyminiszter párisi látogatásának nagy jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a francia nagy lapok a Petit Parisien, a Petit Journal, a République, a Populaire, a Liberté és a Matin hosszasan foglalkoznak a magyar miniszter útjával. Azok a párisi lapok, amelyek közismerten kisantantpártiak, feltűnően tárgyilagos hangon foglalkoznak Kánya látogatásával.

Általánosságban azt írják, a párisi lapok, hogy a Duna-államok gazdasági talpraállítása kerül szóba a megbeszéléseken. Egy általános rendszerű megoldás helyett egyelőre egy szűkebbkörű, kétoldali szerződésekkel létesített megoldás kerül előtérbe. Nincsen szó politikáról a magyar külügyminiszter látogatásával kapcsolatban a párisi lapok szerint és ki van kapcsolva a tanácskozásból a revízió kérdése.

PERTINAX TAMADASA KÁNYA ELLEN

Páris, szeptember 15.

A Petit Parisien szerint a budapesti francia követ előkészítette Kánya Kálmán utazását. A lap megjegyzi hogy egy ilyen megbeszélés gyorsabban visz megoldás elé egyes kérdéseket, amelyek körül egyébként diplomáciai tárgyalásokat hetekig kellene folytatni. Fontos, hogy az ilyen tanácskozásokon a problémák elhatároltassanak, ami a lap értesülése szerint megtörtént.

Mint az várni lehetett, Kánya Kálmán magyar külügyminiszter látogatása általános feltűnést keltett. A látogatás egyik szenzációja, hogy a Petit Parisien című lapban Pertinax, a világhírű francia publicista adás

dühvel támad Kányára és Paul Boncourra.

— Ugy tudjuk — írja Pertinax — hogy Derria budapesti francia nagykövet felbátorította Kánya külügyminisztert erre a legújabb diplomáciai lépésre. Üdvös dolog lenne ha Paul Boncour megkérdezné a magyar külügyminisztert, hogy hogyan látja a közép-európai problémát és kikérdezné egyet-mást dolog felől. Egészen bizonyos, hogy ez esetben Kánya Kálmán tekintene le a magasból ért folyó döntő küzdelem.

Páris megnyugtítja a kisantantot

Páris, szeptemb. 15.

A magyar külügyminiszter látogatása kisantant körökben nagy riadalmat keltett. A francia külügyminiszter jónak is látta magához kéretni a kisantant párisi követét, kik előtt megnyugtató nyilatkozatot tett.

A kormányhelyreállítja a pártfegyelmet

-- mondta Vaida Sándor az újságíróknak

Bukarest, szeptember 15

A tegnapi minisztertanács után, amelyről részletes tudósítást lapunk más helyen közlünk, Vaida miniszterelnök nyilatkozott a sajtónak:

A minisztertanács végeztével este nyolc óra után Vaida miniszterelnök pár percig elvegyült az újságírók között, akik rengeteg kérdéssel rohanták meg. Vaida csak ennyit mondott a helyzet jellemzésére:

— A kormányt a nemzeti parasztpárt programjának megvalósítása foglalkoztatja s mint minden kormány, úgy mi is a lehető legtöbb megvalósításra törekszünk.

— S mit szól a kormány a nemzeti parasztpárt belső vajadásaihoz? — kérdezték tovább az újságírók.

— A kormány — felelte Vaida, helyre

akarja állítani a pártfegyelmet.

— S mikor hívják össze a párt végrehajtó bizottságát?

Vaida sokatmondó mosollyal:

— Alkalmas időben!

S milyen szemmel nézi a miniszterelnök ur Mihalache beszédét?

— Sok rokonszenvvel.

— S mit szól a kormány a szövetségi határozati javaslatához?

A válasz:

— Kértem a külügyminisztériumot, fordítsa le ezt a határozatot franciára, vagy németre. Akkor talán én is meg fogok látni érteni valamit.

A miniszterek az éjszaka folyamán vizsdatértek Bukarestbe.

Mai nap

Kánya Párisban

Amikor ezek a sorok napvilágot látnak a Quai d'Orsaynak újabb szenzációja van. Kánya Kálmán magyar külügyminiszter hosszas tanácskozott Paul Boncour francia külügyminiszterrel.

A hír meglepetésként hatott egész Európában. Mindenütt, ahová a magyar külügyminiszter látogatásának híre eljutott, a csodálat moraja, futott végig s mindenhol felzajlott a kérdés: „Hát ez, hogy lehet?” Es valóban a csodálkozás helyénvaló, mert Kánya párisi útja a magyar külpolitika új orientációját jelenti. Az önálló és független kis Magyarország, — amelyről Bocu Sever igen találóan megjegyezte, hogy most erősebb, mint valaha — levette a politikai iskolázottság gyermekeipőit és igyekszik a legtökéletesebb diplomáciai lépésekkel úgy mozogni s arra fordulni, ahol és amerre érdekei megkívánják.

A régi osztrák—magyar monarchia az Andrássy—Bismarck által lefektetett német barátságpolitikát járta évtizedeken keresztül. Ez az út rózsás volt ugyan, de rejtett tövisekkel. A tövisék csak 1914-ben meredtek a magyarok felé, amikor a német imperializmus szolgálatában részt kellett venniük a világháborúban. Aztán elérkezett az 1918-19-es esztendő, amely ugyan súlyos megpróbáltatások elé állította a magyar nemzetet, de egyre mégis csak jó volt: önállóvá tette az eddig osztrák porázon vezetett magyar politikát. Ez a magyar külpolitika csetlelt-botlott, de lassan tökéletesen megtanult a maga lábán járni és különösen amióta Mussolini barátságát teljesen maga mögött érzte: tisztánlátóvá és önértékesé is tette ezt a külpolitikát.

Ez az önértékes és öntudatos politika érlelte meg hosszú éveken át ezt a párisi utat.

Páris — ha nem is kívánta, — de egészen bizonyos, hogy elősegítette a magyar külügyminiszter mostani útját. A Quai d'Orsay ugyanis most is ugyanazok a szelek járnak, mint 1914-ben. Háborútól tartanak ma is és háborúra készülnek most is. Az elképzelt háború most is Németország ellen irányulna és a francia diplomácia mindent elkövet, hogy a Németországot körülzáró államokat barátaivá tegye. Ez a valószínűség most Magyarországgal is, amelyikről jól tudják Párisban, hogy nemcsak gazdaságilag, de katonailag is érték.

Hogy eddig nem kerültek bizonyos kérdések a két ország között megvitatásra, az Benes nagyszerű képességeiben és sakkuzásaiban leli magyarázatát. Most azonban már nem Csehszlovákia érdeke forog kockán, de Franciaországé és ez a magyarázata annak, hogy most Paul Boncour meghívta Kányát Kálmánt. A francia érdek az, ami nem érdeke Németországnak, hogy a Duna mellett egy gazdaságilag erős Ausztria és Magyarország lássa el a Keletet iparcikkkel. De érdek ez Franciaországnak, — már amióta a hitlerizmus Ausztriát is be akarja kebelezni — hogy a dunai államok irányítását ne engedje át halálos ellenfelének. Ehhez kell Magyarország megnyerése s ezért hívta meg Paul Boncour Kányát Kálmánt.

Hogy Kánya magyar külügyminiszter milyen feltételek és árak mellett kapcsolódik bele a francia politika érékkörébe, azt most csak inkább sejteni, mint tudni lehet. Azonban már az a tény, hogy Magyarország hajlandó Franciaország politikáját magáévá tenni, azt jelenti, hogy Magyarország kéréseinek és kívánságainak előzetes és elvi megbeszélése — valószínűleg a Quai d'Orsayn már megtörtént. Most már a konkrétumok kerülnek szőnyegre. Hogy ezek a konkrétumok mik? Nos éppen erre kíváncsi ma a világ.

Öngyilkos lett Kolozsváron egy bankigazgató

Nagy összegekkel segítette barátai vállalkozásait, amik nem sikerültek

Kolozsvár, szeptemb. 15.

A kolozsvári Kishitelbank igazgatója, Lichtmann Aladár tegnap hajnalban agyonlőtte magát. Szolgája reggel hét órakor találta rá az úrdőszobában. A bankigazgató akkor még élt. A mentők azonnal beszállították a Park szanatóriumba, de segíteni már nem lehetett rajta. Pár óra múlva kiszenvedett. Lichtmann Aladár bucsulevelet hagyott hátra, melyben azonban nem ír öngyilkossága

okáról, csupán arra mutat rá, hogy 10 évvel ezelőtt is öngyilkosságot akart elkövetni. Lichtman Aladár egyébként szintén ott volt annak az autónak utasai között, amelyet — mint emlékeztet — Nagyváradon átvizsgáltak, mert azt hitték, hogy aranyat akarnak benne külföldre csempészni. Az igazgató ismerősei azt hiszik, hogy az utóbbi időben nagy veszteségei voltak és ezért végzett magával.

Mintha eddig lett volna

Nincs többé munkanélküli segély Romániában — csak közmunka

Bukarest, szeptemb. 15.

A kormány elhatározta, hogy legkésőbb november hó 15-ig olyan megoldást hoz, amellyel el tudják helyezni a munkanélkülieket. Elsősorban a munkanélküli intellektuelek elhelyezéséről tárgyaltak. Tekintettel arra, hogy a 7000 munkanélküli tanítót képtelenek elhelyezni, elhatározta a kormány, hogy részükre kéthónapos tanfolyamot rendeznek, amelyen a közigazgatási teendőkre képezik ki a fiatal tanítókat. A községi közigazgatásban még mindig szükség van új munkásokra és a 7000 tanítót a községi jegyzőségeknél fogják elhelyezni. Ezután a fizikai munkanélküliek elhelyezéséről tanácskoztak, miután meghallgatták Mirto, Calinescu és D. R. Joanitescu miniszterek jelentését. Egyelőre 25 ezer munkanélküli elhelyezéséről gondoskodik a kormány szükségmunkákkal.

A minisztertanács elvben elhatározta egyetlen bani munkanélküli segélyt nem oszt ki a kormány,

hanem azokat az alapokat, amelyek a költségvetésben munkanélküli segélyekre vannak felvéve, közmunkák céljaira használják fel. Munkanélkül senki sem kaphat segélyt, ezzel szemben igyekezni fognak azon, hogy a közmunkákon a munkanélküliek minél nagyobb tömegeit elhelyezhessék. Ugyanezt a politikát fogják érvényesíteni a városokban és a megyékben, vagyis Romániában a munkanélküli segélyezés rendszerét teljesen megszüntették.

Köhögést, fulladást és a rekedtséget megszünteti, a torok és szájüreget dezinficiálja és így a ragályoktól megóvja a

tüdőfűcukorka

Ára 20 Lei. — Kapható a gyógyszerárakban. Készíti OSVATH gyógyszerár Targu-Mures

Nagyváradon

Nyelvvizsgára állították a törvényszék tisztviselőit

Tegnap délután 26 szolgáló vizsgázott le

Nagyvárad, szept. 15.

A nagyváradon törvényszék tisztviselőit nyelvvizsgára bocsájtják. A vizsga nem kizárólag a tisztviselők nyelvtudását van hivatva megállapítani, a vizsgákon a román nemzetiségű hivatalnokokat is kikérdezik a perrendtartás és egyéb a szolgálatukhoz tartozó kérdésekre vonatkozólag. A tisztviselők között a rendelkezés máris nagy izgalmat

keltett, mert valószínűnek tartják, hogy a vizsgát leépítések fogják követni.

A vizsgák Athanasiu törvényszéki főelnök vezeti. Tegnap délután a szolgálókat is, számszerűn 29-et vizsgáztattak le. Ezek közt két magyar is van, akik nem minden kérdésre tudtak kielégítő választ adni. Ma, szombaton a tisztviselőkre kerül a sor.

Letartóztatták a szatmári filléres gyors egyik magyarországi utasát

Tizenhárom éve költözött el Magyarországra, ahol rendes állampolgár lett, mégis, mint katonaszökevényt fogták el

Szatmár szeptemb. 15.

Néhány nappal ezelőtt érkezett Szatmárra a magyarországi filléres gyors, amelynek egyik utasát, Lőrinczy Józsefet, a hatóságok letartóztatták. Lőrinczy 13 évvel ezelőtt költözött Királydarác szatmármegyei községből Budapestre és időközben el is nyerte a magyar állampolgárságot. Mostan

szülei látogatására tért haza és szabályszerűen jelentkezett is a csendőrségen, ott azonban, mint katonaszökevényt letartóztatták a Gyulafehérvárra szállították. Itt értesítették, hogy annak idején besorozták és ezredénél nem jelentette be, hogy magyar állampolgár lett. Lőrinczyt Gyulafehérváron őrizetbe vették.

KÉT LEÁNY HARCA

Regény az életből

51

— A pincér is segített?
— Nem uram, ő kiment a kertbe, hogy néze a tűzijátékot.
— És maga nem ment ki? — csodálkozott Poirot.
— Nem uram.
— Miért?
— El akartam végezni a dolgomat.
— Nem érdekli a tűzijáték?
— Oh igen, uram, nem is ezért nem mentem ki. De tudja két estén lesz tűzijáték és holnap este bemegyünk Williammal a városba és ott fogjuk megnézni a második tűzijátékot.

— Értem. Azt hallotta, hogy Mademoiselle Maggie kereste kabátját és nem tudta megtalálni?

— Hallottam, hogy Miss Nick fölszaladt a lépcsőkhöz és hallottam, mikor Miss Buckley fölkiáltott a hallból, hogy semmit sem talál és azt is, hogy rendben van, majd felveszi a sálát...

— Bocsnat — szakította félbe Poirot — nem igyekezett megkeresni neki a kabátot, vagy felhozni az autóból, ahol elfelejték — Dolgom volt, uram.

— Persze s a két fiatal hölgy kétségkívül azért nem szolt, mert azt hitték, hogy maga kint van a tűzijátéknál?

— Igen, uram.

— Nos és a múlt években meg szokta nézni a tűzijátékokat?

Az asszony sápadt arcát hirtelen pirosra festette el.

— Nem tudom, hogy ezzel mit akar mondani, uram. Nekünk mindig megengedték, hogy kimenjünk a kertbe. Ha ebben az évben ez nem lett volna szabad, akkor a munkám után lefeküdtem volna de egyébként is ez csak tőlem függött.

— Igen, igen. Nem volt szándékomban megbántani — mentegetőzött Poirot. — Miért ne tenné azt, amit szeret?

Poirot szünetelt tartott aztán hozzátette — Még van itt valami, miben szeretném a segítségemre lehetne. Ez itt nagyon régi ház. Nem tud arról, hogy esetleg van benne valami titkos szoba?

— Igen, éppen ebben a szobában van egy rejtett fülke. Mutatták is nekem, mikor még leány voltam, csak nem tudok most már visszaemlékezni, hogy merre van. Vagy talán a könyvtárban volt? Bizonyosan nem tudom megmondani.

— Arra elég tágas, hogy egy ember elrejtőzzék benne?

— Oh, dehogy is uram! Olyan kis székényke, inkább fülke. Nem több, mint egy lámpa magas.

— Én nem ilyenre gondoltam — mondotta Poirot.

Az asszony ismét elvörösödött.

— Azt hiszi talán, hogy én valahol el voltam bujva?... Hát nem voltam! Hallottam Miss Nicket lerohanni a lépcsőkhöz s hallottam, amint odakünn fölkiáltott s akkor kijöttem a hallba, hogy megnézzem, mi történt. És ez a szent igazság, uram, a szent, tiszta igazság!

XIII. FEJEZET.

Minután szerencsésen megszabadultunk Ellenától, Poirot némileg tűnődő arccal fordult felém.

— Most csak azt szeretném tudni, vajon hallotta-e azokat a lövéseket?... Azt hiszem, hallotta. Hallotta és kinyitotta a konyha ajtót. Hallotta amint Nick lerohant a lépcsőkhöz és kiment a szabadba, ő pedig kijött a hallba, hogy megnézzem, mi történt. Magától értetődő mindez. De miért nem ment ki a kertbe, hogy végignézte a tűzijátékot ezen az estén?... Ez az, amit tudni szeretnék én Hastings.

(Folyt. köv.)

SPORT

Barátky: Nem változtatom meg a nevemet

Bukarest, szeptember 15.

Mindenfelé nagy megütközést keltett az a hír, hogy Barátky Gyula, a Hungária válogatott játékos, jelenleg a Crisana erőssége, nem elégszik meg azzal, hogy otthagya egyesületét, hanem román nevet vesz fel s az évben mint Bratoleanu fog szerepelni.

Barátky most Bukarestben nyilatkozott ebben a kérdésben s kijelentette, hogy nagyon meg van elégedve mostani nevével s továbbra is mint Barátky fog játszani Romániában. Barátkynak az állampolgársága különben már rendeződött, felvették a listára.

Megbüntették a Venust a vasárnapi bíróverésért

Bukarest, szeptember 15.

A Nemzeti Bajnokság bizottsága Luchide Oktavian vezetésével tegnap foglalkozott a Vénus óvásával, amelyet a Crisana elleni elvesztett mérkőzése után Barátky szerepeltetése miatt nyújtott be a bizottsághoz. A bizottság elutasította az óvást, megállapítva, hogy Barátky szabályszerűen van leigazolva a futballszövetség által s játékjoga van a bajnoki mérkőzésekre s egyben hivatalosan igazolt a vasárnapi mérkőzést 1:0

arányban a Crisana javára.

Az óvás letárgyítása után a bizottság a mérkőzés botrányával foglalkozott, melynek alkalmával Victor Braida bírót súlyosan inzultálták. Ezért a bizottság 15 napra felfüggesztette a Vénus-pályát s az egyesületet háromezer lej pénzbüntetésre ítélte. A Nemzeti Bajnokság bizottságának döntését a Vénus megfellebbezte a futballszövetséghez, amely rövidesen foglalkozni fog az ügygel.

Kikapott az U Tövisen

3:1-re verte a Cír az elbizakodott egyetemi csapatot

Tövis, szeptember 15.

A kolozsvári egyetemisták legutóbb Tövisen vendégszerepeltek és óriási meglepetésre, vereséget szenvedtek az ottani CFR-től. A tövisi vasutas alakulat alig tekinthet vissza egyévi működésre, azonban kitűnő játék

erőt képviselő együttes és 3:1-es győzelme teljesen megérdemelt a kissé elbizakodottan játszó egyetemistákkal szemben. Az Univerzitatea ezt a meccsén szerepeltette Dobrá és Burdánt is.

Összeállították a magyar válogatottat Svájc ellen

Budapest, szeptember 15.

A vasárnap eldöntésre kerülő Svájc-Magyarország válogatott meccser Nádas és Fábán szövetségi kapitányok a következő

együttest jelölték ki: Háda, Korányi, Bíró, Szalai, Kalmár, Lázár, Pusztay, Avar, Sárosi, Toldy, Serányi. Tartalékok: Szemere, Kárpáti II. Fábán, Polgár.

Bolgár bíró vezeti a Románia-Magyarország közötti válogatott mérkőzést

Bukarest, szeptember 15.

A szeptember 24-én Bukarestben eldöntésre kerülő Románia-Magyarország amatőr-kupa válogatott mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ismeretes, hogy az elmúlt évben elmaradt ez a találkozó, melynek ügye több sportforumot foglalkoztatott. Most végre sor kerül a régóta várt válogatott mérkőzésre, melynek mindkét oldalon érdekében nagy előkészületeket tettek. — A mérkőzés levezetését megállapodtak Dos-

sef bolgár bíró személyében és a szövetség vezetői remélik, hogy a mérkőzés reális körülmények között fog lebonyolítást nyerni. A

magyar válogatott összeállították, a román szövetség azonban még nem döntött a csapatösszeállítás tekintetében. A mérkőzés sikeres kimenetelében a román vezetők biznak és remélik hogy a román válogatott Bukarestben meg fogja szerezni a győzelmet a jóképességű magyar válogatottal szemben.

Bocskai-Ujpest komb.-Venus 2:2

A Bukarestben idező Bocskay-Ujpest kombinált csütörtökön a Vénusszal mérkőzött. Az első félidőben a bukaresti csapat vezetett, de a magyarok a második félidőben

egyenlítették. Így a végeredmény 2:2 lett. A magyar csapat tagjai ma már hazába utaztak Budapestre.

A buza árát 310-en felül sikerült megtartani

Csehszlovák részvénytársaság veszi meg a román és jugoszláv búzát

Nagyvárad, szeptember 15.

A belföldi gabonapiac az általános helyzet elég kedvező, amennyiben csaknem mindent sikerült 310 lej fölött tartani a buza árát. Ez az ár még mindig igen magas a világparitási nivó fölött van s éppen a gazdák elégedettek lehetnek, hogy ideiglenesen ennyit is sikerült Romániában elérni. Sajnos, ezzel szemben az export a minimálisra csökkent, sőt a Bánságból csaknem teljesen megszűnt.

A bánáti gabonakereskedelmi körök élénk érdeklődéssel figyelnek továbbra is a cseh piacok felé, annál is inkább, mert úgy hallani, hogy a gabonamonopólium terve mindinkább kezd teste öltetni. Más oldalról viszont egy új terv merült fel, amelyet a csehszlovák gabonaszindikátus tagjai készítették s amely azt célozza, hogy a szindikátusi tagok, azaz a malmok, a szövetkezetek és a kereskedők 100 millió korona alapítókéval gabonakereskedelmi részvénytársaságot alakítsanak s ebből az alapítókéval az állam maga jegyez 50 millió koronát. Értesülésünk szerint a részvénytársaság tehát állami felügyelet alatt állana és a kormány intenciói szerint működne. A javaslat szerint a szindikátus minimális árakat állapítana meg a gabonára nézve. Ez a tény azt jelentené, hogy amennyiben a minimális ára alá esne a piacon a gabona ára, úgy a részvénytársaság intervenciók vásárlásokat eszközölné. A terv szerint az intervenciók vásárlásokra a kereskedők kapnának megbízást a részvénytársaságtól, a megvásárolt tételekről gabonazálogleveleket állítanának ki, melyeket zsírálna a gabonakereskedelmi társaság és a vásárló cég. A zálogleveleket ezután a Nemzeti Bank beváltaná. Ezen tervet az alapján a gabonakereskedelmi társaság kötelese lenne az import intézése is, mégpedig olyanformán, hogy átvinné úgy Romániából mint Jugoszláviából a már lekötött, vagy esetleg még lekötendő gabonamennyiséget. A részvénytársaság hasznát korlátoznák és abból az állam nemcsak a jegyzett alaptőke arányában részesedne, hanem az esetleges felesleghez is hozzájutna.

Egyelőre természetesen nem lehet tudni, hogy a kormány a gabonamonopólium, vagy pedig a gabonakereskedelmi társaság tervének elfogadása mellett dönt.

Ami a külföldi piacokat illeti, Bécsben a búzaüzlet még mindig stagnál s a malmok is tartózkodnak a vételaktól. Az itteni gabonakereskedelmi körök abban reménykednek, hogy Ausztria és Magyarország rövidesen a preferenciális vámok tekintetében megegyeznek és akkor sikerül az importnál a hatalmas vámot lenyomni. Amíg ez az ügy elintézve nincs, addig az üzlet kifejlődésére számítani alig lehet. Ezzel szemben a tengeri rányzata sokkal kedvezőbb volt, jóllehet a forgalom még mindig igen kisméretű. A piacra naponta néhány vagon magyar és jugoszláv takarmányárpa érkezik. A belföldi buza ára vámmal 33.75—36 schilling, a magyar takarmányárpa 11.40—11.60 schilling.

Kolozsvári olvasóink részére fiókiadóhivatalunk Calea Regele Ferdinand 63. díjmentesen elkészít mindennemű kérvényt és utbaigazítással szolgál minden közérdekű ügyben.

20 lapfej,

1—20 sorszámmal értékes nyereményhez juttatja az Erdélyi Magyarság olvasóit

Nagy jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy Rotterdamban az üzlet erősen élénkül. Ezt a jelentőséget főképpen annak lehet tulajdonítani, hogy Argentínából kedvezőtlen termésjelentések érkeznek.

Buzában továbbra is Manitobát vásárolnak, melynek ára 5.05—5.10 holland forint.

A magyar rozs 2.65—2.75, a német rozs 2.60—2.70, a dunai árpa 2.65—2.70, a Plata árpa 3.05—3.10 holalnd forint. Magyarországon a buza ára 6—8 pengő között, a zab 5 pengő körül, a takarmányárpa pedig 4.50—5 pengő között mozog.

Rohamosan terjed a halálos alomkórjárvány

Newyork, szeptember 15.

Az alomkórjárvány St. Lausban rohamosan szedi áldozatait. Most már 135 a halottak száma. A városban legutóbb felállított járványkutató intézetben kétszáz orvos lázasan folytatja a munkát annak a szérumoltásos rendszernek kidolgozása céljából, amellyel majmokon állítólag sikeres kísérleteket végeztek. A ragály áttekintett Cansas

Cityre is, ahol a halálesetek száma rövid idő alatt huszonhatra emelkedett.

Kopenhágából érkezett jelentés szerint, az Izlandhoz tartozó Wetsman-szigeteken is alomkór tört ki. Eddig 16 megbetegedés történt. Ez a súlyos betegség Izlandban eddig teljesen ismeretlen volt. Az orvosok azon a véleményen vannak, hogy a megbetegedés a B-vitamin hiánya okozza.

Rend a forgalmi adó körül

A kihágási jegyzőkönyvet csak nyolcnapos késedelemért lehet felvenni

Bukarest, szeptember 15.

A forgalmi adók fizetésére kötelezett vállalatok a törvény értelmében az eladásokat naponként kötelesek a forgalmi adó registerbe bevezetni. A törvény szó szerinti értelmezése következtében a pénzügyi közegek egy-két napi késedelem esetén is jegyzőkönyvet

vettek fel és kihágási bírsággal sújtották a vállalatot. A pénzügyminisztérium most körrendeletben utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy kihágási jegyzőkönyvet csak 8 napot meghaladó késedelem esetén vegyenek fel. Kivételt képez azon eset, amikor rossz akarat állapítható meg.

Október 8-án

Székelyföldi kisipari kongresszus Gyergyószentmiklóson

Gyergyószentmiklós, szeptember 15.

A gyergyószentmiklósi ipartestület előjárósága elhatározta, hogy a kisipari sérelmek megvitatása és orvoslása érdekében székelyföldi kisipari kongresszus rendez Gyergyószentmiklóson.

A gyűlés előkészítő bizottsága Szabó Béni országgyűlési képviselő jelenlétében a kongresszus tárgysorozatot összeállította.

A kongresszust a gyergyószentmiklósi ipartestület rendezésében 1933 október 8-án vasárnap d. e. 10 órai kezdettel az Ipartestület székházában a székelyföldi kisiparos szervek és Szabó Béni országgyűlési képviselő részvételével tartják meg.

A kongresszus tárgysorozata a következő:

1. Közteherviselés (adók, taxák).
2. Társadalombiztosító törvény módosítása.
3. Munkaszerződések törvényének módosítása.
4. Kisiparos kamarák felállítása.
5. Iparosok könyvvezetése.
6. A konverziós törvény kiterjesztése.
7. Közintézmények ipari műhelyi kérdése.
8. A kontárkodás megszüntetése.
9. Szövetkezeti kérdések.
10. Munkák és azok fizetése.
11. Tanoncoktatás és nevelés.
12. Árukontingentálás.
13. Indítványok.

A kongresszus iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Végleg lezárult az Avéd-ügy

Csiksztereda, szeptember 13.

Már-már úgy látszott, hogy az Avéd-féle halálos végű bombamerénylet ügyében kedvező fordulat áll be az elítélt dr. Barabás és társaira nézve. Az elfogott Koncsog Mihály ugyanis azt állította, hogy sem Barabás, sem Ambrus nem bűnösök, a merényletet ő és egy Pál nevű napszámos követte el. A vizsgálatot be is vezették ebben az irányban, de az nem vezetett eredményre. Bizonyítékok nem voltak és így Koncsogot szabadlábra helyezték.

Agyonlőtte feleségét egy gazdálkodó

Marosvásárhely, szept. 14.

Déda községben Blaj József gazdálkodó összeveszett feleségével. A vita annyira elfajult, hogy Blaj revolvert rántott és feleségét ölte. Az asszony vértől borítva, eszméletlenül esett össze. Súlyos állapotban szállították kórházba, míg a gyilkos férjet tartóztatták.

Sem apám, sem anyám, senkim sincs...

Főbelőtte magát Nagyváradon egy csendőr

Az Össi telep melletti kukoricásban találtak rá. — Nyolc bucsulevelet írt az öngyilkos csendőr

Nagyvárad, szept. 15.
Péntek délután tragikus öngyilkosság történt az Össi-telepen, a Pece mögött elterülő kukoricásban Manlicher fegyverével agyonlőtte magát Feica Teodor nagyváradi csendőr, aki a várbeli 12-es csendőrszázalójnál szolgált.

A csendőr a biharmegyei Alsólugos községben született és odavaló illetőségű. Háromnapi szabadságot kért és az öngyilkosságra már előre készülhetett, mert feletteseitől háromnapos szabadságot kért.

FELFEDEZIK AZ ÖNGYILKOSSÁGOT

Nagy Gábor Össi-telepi lakos fedezte fel az öngyilkosságot. Az ő kukoricását választotta ki végzetes tettének elkövetésére a csendőr. Nagy Gábor rémülten látta, hogy a kukoricásban egy élettelen test fekszik vértócsában. Segítségért szaladt, de segíteni már nem lehetett: Feica Teodor jólirányozta az utolsó golyót.

Nagy Gábor értesítette a rendőrséget, amelynek részéről Parvu Serbanescu komiszár és dr. Domokos tisztiorvos szállottak ki a helyszínre.

A tisztiorvos már csak a beállott halált konstatálhatta.

HÁROM BUCSULEVEL

Feica Teodor zsebében három bucsulevelet találtak. Egyet: Bulbuca Jánoshoz, egyet bátyjához, Feica Jánoshoz Alsólugosra, egyet pedig századparancsnokához intézett.

A bucsulevekben azt írja Feica, hogy azért lesz öngyilkos, mert megunta az életet.

— Se apám, se anyám, — írja — csak egy testvérem van, az sem sokat törődik velem. Nem szeret engem senki, minek éljek tovább?

Az érzékenylelkű fiatal csendőr, amint

a hatósági vizsgálat megállapította, szeptember 13-án kapott szabadságot feletteseitől. A szabadság szeptember 15-én délután öt óráig tartott. Ekkor kellett volna jelentkeznie századánál.

Feica Teodor azonban már csak a legfelsőbb századparancsnok előtt jelentkezett. KISZALL A KATONAI BIZOTTSÁG IS

A rendőrség az öngyilkosságról köteles-szerűleg értesítette a térparancsnokságot

amelynek részéről Bradeu kapitány és dr. Pop ezredorvos szállottak ki a helyszínre. A katonai bizottság is megállapította a kétségbevonhatatlan öngyilkosságot és utasítást adott, hogy a holttestet szállítsák be a csapatkórház hullaházába.

Feica Teodor temetése valószínűleg vasárnap lesz és bajtársai kegyeletes gyászpompával kísérik utolsó útjára a fiatal csendőrt, aki eldobta magát az életet, mert nem volt senkije.

A pápai nuncius dicsérő levele Hlinkához

Újabb konfliktus a Vatikán és a cseh kormány között

Prága, szeptemb. 15.

A Vatikán és a cseh kormány között kiélesedett viszony a legutóbbi események miatt még feszültebbé vált. Hlinka prelátus a tót néppárt vezére legutóbb levélben üdvözölte a prágai pápai nunciust, aki meleg hangon köszönte meg azt, rosszaságát fejezve ki egyben amiatt, hogy Prágában a pápát és képviselőjét semmibe sem veszik.

A levél tartalmáról Prágában is tudomást

mást szereztek és az mindenütt megrázkóztatást keltett.

A lapok is indulatos hangon írnak a dologról, így a Lidove Noviny azt írja, hogy az megengedhetetlen tiltetés Csehszlovákia és a cseh kormány ellen.

— Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják.

Tűz Érszakácsiban

Két gazda szérűskertjében összehordott gabona égett le

Tasnád, szeptember 15.

Érszakácsi községben kedden este veszedelmes tűz pusztított. Lugosi Ferenc és Szabó Zsigmond gazdálkodók szérűje gyuladt ki és a lángok gyorsan elharapóztak. A tüzőltók erejük megfeszítésével dolgoztak a tűz megfékezésén, de minden igyekezetük

cára a szérűm összehordott 600 kereszt buza a lángok martaléka lett. A kár igen nagy.

Ugy az érszakácsi, mint a tasnádi csendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be, mert az a feltevés alakult ki, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

RADIOMŰSOR

VASÁRNAP

BUDAPEST. 9.15: Hírek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. Majd. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Szünetben: Rádiókrónika. 2: Gramofon. 3: A legelők fásítása (Előadás). 3.45: Magyar nóták. Előadja: Cselényi József és aradi Farkas Sándor cigányzenekara. 5: Színműelőadás a studióból. A Noszthy fiu esete. Vigjáték 4 felvonásban. 7.30: Az 1. honvéd gyalogezred zenekara. 8 és 40: Zágon István vidám csevegése. 9.10: Földessy Arnold gondolkázik, zongora kísérettel. 9.55: Időjelzés, sport és löversenyeredmények. Majd: Veres Lajos cigányzenekara és Guttenberg György jazz-zenekara.

Nem kell a nagykirályi mozi senkinek

Nagykirály, szept. 15.

A nagykirályi városi tanács, miután a mozi kiadására kiírt többszöri pályázatai eredménytelenek maradtak, most elhatározta, hogy a mozi házikézelésbe veszi. A mozi a város egyik tisztviselője fogja vezetni.

Álarcos rablók Brassóban

Három bekormozott arcu álarcos rabló behatolt egy tanár lakásába

Brassó, szeptemb. 15.

Vakmerő rablótámadást kísérelt meg 4 elszánt bandita tegnap éjjel dr. Stinge Sterie tanár lakásán. A tanárt nemrégiben operálták és így a rablók azt hitték, hogy a

lakás üres. Alarcban hatoltak be a lakásba, ahol azonban két háztartásbeli alkalmazottat találtak. Ezek segítségért kezdtek kiáltani, mire a banditák elmenekültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

Üdvözlő beszéde után hirtelen meghalt a berettyóújfalusi installáció egyik szónoka

Berettyóújfalú, szeptemb. 15.

Tragikus incidens zavarta meg Szilágyi főispán beiktatását. Höbl Jenő MÁV. főfelügyelő, aki az installáción a debreceni üzletvezetőség nevében üdvözölte az új főispánt, közvetlenül beszéde után rosszul lett és néhány perc múlva meghalt. Valószínű, hogy régi szívbaja ölte meg. Halála egy előkelő bihari familiát, az érendrédi és csókai Fényes-családot borította mély gyászba. Hölgy rokonsgban volt a beiktatott Szilágyi főispánnal.

Időjárás

Még szeles, hűvös, változékony idő a kivált délutáni csö.

Halála után derült ki egy portásnőről, hogy — férfi volt

Édesanyja sem tudott a „leánya” különös átváltozásáról

Budapest, szeptember 15.
Nemrégiben fuldoklási rohamok között meghalt Tóth Márta, az Acél és Érvőszköz művek portásnője. A rendőrség a hirtelen halál miatt boncolást rendelt el és a boncolásnál kiderült, hogy a portás, aki 50 éven keresztül mint nő élt, valójában férfi.

Harminc éven keresztül volt a gyár szolgálatában, előbb mint munkásnő, később pedig mint raktárosnő. Zárkózott életet élt, senkivel sem barátkozott, harminc év alatt ötször sem hagyta el a gyár épületét. Egy munkásnővel élt együtt. A pletykáskedvűek azt mondták a portásnőről, hogy szerelmes a lakótársába.

Most kihallgatták ezt az asszonyt, aki elmondotta, hogy 12 év óta él együtt Tóth Mártával, de nem tudta, hogy férfi. Egyszer feltűnt neki, hogy erősen hul a haja, kopaszkodik. Ezt szóvá is tette, mire Tóth Márta tavarba jött. Nagy meglepetéssel fogadta a vizsgálat eredményét, az elhunyt nő édesanyja. Ő megesküdött, hogy gyermeke lányak született, leányiskolába járt, mindig

— Székelési zavarok, bélgörcs, puffadtág, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes Ferenc József keserűviz a gyomor- és bél-sátorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja és artós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet gy férfiaknál, mint nőknél és gyermekekél teljes eredménnyel alkalmazzák.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!
(az acélipar legtekélyesebb alkotása)
és öröme lesz a borotválkozásban.
Minden szaküzletben kapható!

APRO HIRDETÉSEK

KIADÓ üzlethelyiség korcsma berendezéssel együtt. Fugyivásárhely, Lázár Pál. 304

FOMOLNARI állást keresek. Ács László, Oradea, Str. Prof. D. Pompeiu 49. 49

EGESZSÉGI és csinosági maskot, bármilyen orvosi rendelésre 150 lejért készítek. Gyár-ucca 28. Kovácsné, Oradea. 262

NOIKALAP tolladisek készítésében járunk. hölgyek, foglalkoztatás céljából adják címüket a lap kiadóhivatalában. 238

ORVOSI rendelőbe fiatal, intelligens leány felvétetik. Dr. Grosz, Bémer-tér 3. 306

EGY fiatal hentes és mészáros segédet keresek. Aradi ut 25, Fodor. 315

FIATAL kifizető felvétetik. Stern vasárnap, Nagypiac-tér 2. 316

UJSÁGÁRUS fiut felvesz fizetéssel a nap ujságbódé, Szent László-tér és Mezey utca sarok.

INTELLIGENS megbízható ügynökök és ügynöknek jó jövedelemmel körzeti megadást kapnak. Ajánlatot „Jó jövedelem” jelöléssel a kiadóba. 317

Vennék 2 drb használt de jó állapotban levő külső kerékpár gummit. Ajánlatot küldj a kiadóba kérek. 293

MEGVÉTELRE keresek egy löerős hajtómotort. Címet a kiadóba kérek.

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 hetes, 2 hetes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

leányokkal barátkozott. Orvosi vélemény szerint lehetséges, hogy Tóth Márta szervezetében az idők folyamán bizonyos elváltozások következtek be. Ezt alátámasztja az a körülmény is, hogy Tóth Márta magabazárkózott emberkerülő életet élt, talán szégyelte

azt, ami vele történt.

A boncolás kiderítette, hogy a különös ember halálát régi asztmája idézte elő, így megadták a temetési engedélyt. A különös életű férfi sirja felett Tóth Márta név szerepel a fejfán.

Gyűlnek a laptejek

A lejárt tombola lapfejei nagy tömegben érkeznek kiadóhivatalunkba. Bizományosaink mindenfelől küldik két példányban kiállított kimutatás kíséretében az összegyűjtött lapfejeket, valamint a 4 utolsó tombola jegyeit, amelyek a vigasztombolára érvényesek. Utóbbiak tehát 2 számra tarthatnak igényt.

Kérjük bizományosainkat, hogy igyekezzenek a lapfejek beküldésével, mert e héten be akarjuk zárni a jelentkezéseket. Ki-

dóhivatalunk állandóan a tombolajegyek kiállítását végzi, amelyeket igyekszik gyorsan eljuttatni a bizományosokhoz kiosztás végett.

A most megindult legújabb 100 nyerevényes tombolajátékunk iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. Mindenfelől új olvasókat nyertünk, amit kiadóhivatalunk nagy áldozatkészségével szemben, mint elismerést jólesően fogadunk.

Hat milliós kártérítési per Marosvásárhely városa ellen

Marosvásárhely, szept. 15
A marosvásárhelyi Schwartz Testvérek cég pert indított a város ellen és keresetében hat és félmillió lejes kártérítést kér. A kártérítési igényét arra alapítja a cég, hogy annak idején, amikor a református egyház ma-

mát bérelte, a város nem szolgáltatott áramot a malomnak, ami által a malom raktárában felhalmozott nagymennyiségű termény megromlott.

Az érdekes per tárgyalása elé nagy érdeklődéssel tekintenek a városban.

Másfélévre ítélte a váradi törvényszék a bihardíószegi rablókat

Ég a szöllő — felkiáltással kicsalták a gazdát és kirabolták a feleségét

Rendkívül érdekes bűnügyet tárgyalt a tegnap délelőtt a törvényszék Poenariu-Bordea-Lungociu tanácsa. Ez év márciusában történt, hogy Domokos István diószegi lakos házában, a késő éjjeli órákban bekopogtatott Sarkadi Gyula és László Gyula.

A kopogtatásra Domokos felébredt és az ablakhoz ment.

— Ég a szőlője — mondták neki Sarkadiék. Siessen ki! A halálra rémült ember elrohant, míg Sarkadi és László megbújtak a ház előtt. Rövid idő múlva ismét bekopogtattak az ablakon. Ezuttal Domokos halálra rémült felesége nyitotta ki az ablakot.

— Itt van a csendőrmester jöjjön ki — mondta neki a két ember — el kell vezesni őket a szőlőbe.

Domokosné semmi rosszat sem gondolt és kinyitotta az ajtót. Abban a pillanatban,

amikor kiépett, Sarkadi leütötte. Az ájult asszony rövidesen magához tért, akkor kinézni kezdtek, hogy árulja el, hol tartják a pénzt. Domokosné egyideig ellenállt, de a fenyegetések hatása alatt megmutatta a két rablónak, hogy hol rejtgetik pénzüket. Sarkadi és két társa 10 ezer lejt rabolt el, majd elmenekültek.

A két rablót a váradi rendőrség fogta el. Ügyüket tegnap tárgyalta a törvényszék. Dr. Kertész Tibor védőügyvéd beszéde után ítélethozatalra vonult vissza a tanács, majd rövidesen kihirdették a döntést.

Sarkadi Gyulát és László Gyulát fejenként egy és fél évi börtönrre ítélte a törvényszék.

Az ügyész súlyosbításért, az elítéltek enyhítésért feleltek.

ELKÖLTÖZÉS MIATT

teljes árukészletünket beszerzési áron alul eladjuk.

Mindenemű írószerek, irodai cikkek, papíráruk óriási választékban, minden elfogadható áron kaphatók. **Iskolai szonra:** Füzetek, tollak, írónok, körzők, vonalzó, festékek és mindenemű iskolai cikkek mélyen leszállított áron! Minden diák ajándékot kap!

Pásztor Ede

könyv-, papir- és írószer áruháza, Oradea
Strada Avram Iancu (Kossuth-u.) 10. sz.

Új helyiségünk nov. 1-től P. M. Viteazul (Nagypiac-tér) 4. Kugler-palota.